

Imponerende circusact in Groningse vormen

De Relaxerette, ook van Kruidhof, is uit
de as herrezen

Eric Nederkoorn

**Blatende schapen en een van ontlading
juichend publiek bij *EXIT* van de Bel-
gische choreograaf Piet Van Dycke en
zijn *Circumstances*. De adembene-
mende voorstelling leunt op een instal-
latie van de Groningse kunstenaar Ar-
jan Kruidhof. Noordelijke boekers, sla
toe! Laat het niet bij (alleen) De Lawei
ophouden.**

'Er zaten noordelijke programmeurs in het publiek en ze hebben al contact gezocht", zegt Van Dycke. Niet verwonderlijk, want *EXIT* blaast je omver. Het is dat de schapenschuur van Laura en Wietse van Deelen en Laura van Leeuwen midden op het eiland stevig genoeg is, anders had het dak er nu naast gelegen. „Zo'n waanzinnig publiek als hier op Oerol heb ik nog nooit meegemaakt."

Lang elkaar, door elkaar, tegen elkaar, met elkaar

EXIT i is een combinatie van dans en circus, met vier eenlingen die, na aanvankelijke weerstand, elkaar nodig hebben om balans in hun leven te vinden. Ze zoeken eerst onafhankelijkheid, maar deze blijkt niet oneindig. Die balans kun je hier letterlijk nemen. Ze beginnen met looppatronen in een deurenrijke wand, kriskras door elkaar, van voor naar achter en andersom, elkaar blokkerend of juist naar binnen duwend. Totdat het middelste deel van de installatie verticaal om te klappen blijkt, de deur daar ineens boven zit, en deze kantelende muur wordt gebruikt om acrobatische hoogstandjes te verrichten.

Het is ongelooflijk hoe de vier jonge mannen al die loop- en bewegingspatronen, een vol uur, er zo nauwgezet in hebben gekregen, elkaar telkens net omzeilend of juist expres het tegendeel. En hoe ze steeds net op tijd weg zijn om die omklappende wand niet tegen hun hoofd te krijgen: dezelfde wand waarop ze ten slotte samen het evenwicht opzoeken.

Bepaald niet zonder risico's, maar de schapen vonden 't best

„Het is inderdaad heel spannend en niet zonder risico”, beaamt de nog jonge maker (van 1996). „Zeker omdat het voor de artiesten een soort doolhof is. Het publiek heeft overzicht, maar zij niet, dus moeten ze erop vertrouwen dat de anderen precies op tijd door zo'n deur stappen.”

Het is de premièreweek voor *EXIT*. De bezoekers reageren heel wisselend op de spanning die de productie oproept. Van Dycke: „Sommigen raken geëmotioneerd, anderen kijken weg, en weer anderen lachen. Dat laatste zéker bij de voorstelling die jij zag. Met name doordat de schapen voor het eerst meededen.”

De opvolger van Kruidhofs Relaxerette is klaar en gaat op tournee

Van Dycke zegt veel te danken te hebben aan Arjan Kruidhof, die de deurenwand heeft ontworpen. Deze kunstenaar/vormgever was lang hoofd techniek bij Noorderzon in Groningen. Hij heeft een grote werkplaats aan de Ulgersmaweg in de stad. Hij is de man van de Relaxerette, de installatie met hangmatten in een rad, die onder meer Noorderzonbezoekers al draaiend lieten bijkomen. Een jaar geleden ging deze festivalhit in vlammen op bij een boerderijbrand in Nieuwolda.

Het busje van Van Dycke vormde nog het grootste obstakel

„De installatie voor *EXIT* was een snoepje om te bouwen”, zegt Kruidhof. „Er zijn de nodige schetsen aan gewijd om alles technisch voor elkaar te krijgen, met die looproutes, met de noodzakelijke geheime deurtjes onzichtbaar voor het publiek, inclusief de vraag hoe de acrobaten aan de achterkant omhoog kunnen zonder dat de bezoekers zich bewust zijn van een trap. De constructie moest heel stevig zijn, met de belasting door de artiesten precies doorberekend. Al met al een hele uitdaging. Maar heb je het busje van Piet gezien? Dat was nog de grootste opdracht. Om daar alles in te laten passen.”

Kruidhof was vrijdag bij de première aanwezig om, zoals Van Dycke het zegt, 'na afloop mee te kunnen buigen, voor zijn prachtige werk'. Maar inmiddels is Kruidhof terug 'op de wal', in eilanderstaal, en alweer aan de slag in zijn werkplaats. Zijn eerstvolgende project? „*Sinking Sideways* , ook een Vlaamse productie.” Opnieuw met een kantelwand.

Met deze Groningse inbreng moet dit vaker naar het Noorden

EXIT is in Nederland dit jaar alleen nog te zien op festival Roots in Amsterdam (3 juli), begin augustus op Festival Boulevard in Den Bosch, dan half september in de altijd gretige Goudsche Schouwburg in Gouda en uiteindelijk op 29 maart volgend jaar in De Lawei in Drachten, voorlopig nog als enige noordelijke boeking. Daar kan dus nog wel wat bij. Zeker met die belangrijke Groningse component.